

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7CdoPr/15/2025
Identifikačné číslo spisu: 8715211301
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8715211301.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Ing. J. P., narodeného XX. T. XXXX, U., T. XXX/XXX, 2/ Ing. Q. W., narodenej XX. Y. XXXX, P. XXX, X., 3/ Ing. T. P., narodenej XX. Y. XXXX, U., T. XXX/XXX, zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Martina Slosiariková, s.r.o., Banská Bystrica, Topoľová 33, proti žalovanému I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k. s. , Bratislava, Mostová 6, IČO: 36865265, správcovi konkurznej podstaty úpadcu FLEXOGRAFIK s.r.o. v konkurze, Batizovce, Osloboditeľov 654/25, IČO: 31732887, zastúpenému Advokátskou kanceláriou MANDUCH, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 18, o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 12Cpr/19/2015, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. mája 2025 sp. zn. 22CoPr/3/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 29. novembra 2018 č. k. 12Cpr/19/2015-419, v spojení s opravným uznesením z 19. júna 2020 č. k. 12Cpr/19/2015-572 určil, že výpovede z 25. mája 2015 dané žalovaným žalobcom sú neplatné (výrok I. až III.) a že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby žalobcov naďalej zamestnával (výrok IV.).

1.1. Na základe zisteného skutkového stavu súd konštatoval, že žalovaný rozviazal so žalobcami pracovný pomer výpoveďou z 25. mája 2015 po predchádzajúcom rozhodnutí o organizačnej zmene z 22. mája 2015 spočívajúcej v zrušení pracovného miesta každého zo žalobcov. Uviedol, že žalovaný splnil časť formálnych hmotnoprávných podmienok pre platné rozviazanie pracovného pomeru. Výpoveď bola daná písomne, bol v nej skutkovo vymedzený výpovedný dôvod a bola doručená do vlastných rúk. Nebola však splnená ponuková povinnosť voľného pracovného miesta obchodného zástupcu. Ponuku vhodného pracovného miesta musí zamestnávateľ realizovať v čase od prijatia

organizačnej zmeny do uplatnenia výpovede. Podľa názoru prvostupňového súdu žalovaný neunesol dôkazné bremeno pre tvrdenie o neexistencii voľného pracovného miesta obchodného zástupcu v čase od 22. mája 2015 do 25. mája 2015. Ďalej uviedol, že «[d]ôkaz predložený žalovaným v priebehu konania, písomné rozhodnutie zo dňa 22. mája 2015 o schválení novej organizačnej schémy spoločnosti, ktorá mala byť prílohou daného rozhodnutia, kde žalovaný už neuvádzal funkčné miesta žalobcov, ani štvrté funkčné miesto obchodného zástupcu, súd neuznal hodnoverným. Rozhodnutie malo byť prijaté v Bratislave, pričom žalovaný tam nemá sídlo. V samotnom rozhodnutí nie je konštatované zrušenie jedného miesta /miesta obchodného zástupcu/, ako to bolo uvedené v rozhodnutiach týkajúcich sa žalobcov, ktoré by sa logicky premietlo do novej organizačnej schémy. Rozhodnutie bolo zrejme vyhotovené dodatočne v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcov. Samotné rozhodnutie čo do svojho obsahu nie je rozhodnutím o organizačnej zmene. Výpoveď štatutárneho zástupcu L. K. ako spoločníka a konateľa spoločnosti v časti týkajúcej sa hodnotenia funkčných miest obchodného zástupcu súd vyhodnotil ako účelovú. Organizačná schéma má zodpovedať počtu a štruktúre zamestnancov vzhľadom k prijatým rozhodnutiam organizácie v určenom čase. Vzhľadom k uvedenému jeho tvrdenie o evidencii „formálneho pracovného miesta“, ktoré organizácia fakticky voľné nemala a nemienila ho ani obsadiť sa javí účelovým tvrdením smerujúcim k zabezpečeniu úspechu vo veci», uzavrel prvoinštančný súd.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 21. mája 2019 sp. zn. 6CoPr/1/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Uznesením z 27. augusta 2020 sp. zn. 6CoPr/1/2019 opravil záhlavie rozsudku v označení žalobkyne 2/.

2.1. Odvolací súd uznal formálne výhrady žalovaného voči rozsudku, no dospel k záveru, že nemali vplyv na jeho vecnú správnosť, keďže rozsudok jasne identifikoval neplatnosť výpovedí. Zároveň považoval za opodstatnené tvrdenie o nižšej presvedčivosti odôvodnenia, avšak dôvody skôr podporovali potvrdenie rozsudku než jeho zmenu. Súd uviedol, že hoci žalovaný subjektívne neplánoval rozšírenie počtu obchodných zástupcov, objektívne okolnosti, ako oznam na webovej stránke či organizačná schéma, mohli vyvolať dojem existencie voľného pracovného miesta, ktoré bolo povinný ponúknuť všetkým trom žalobcom. Keďže žalovaný nepreukázal odmietnutie takéhoto miesta zo strany žalobcov, odvolací súd dospel k záveru, že nebola splnená ponuková povinnosť, a preto rozsudok ako vecne správny potvrdil.

3. Proti tomuto odvolaciemu rozhodnutiu podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením z 29. septembra 2021 sp. zn. 7Cdo/187/2020 tak, že napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia bola dovolacím súdom zistená zmätočnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia spočívajúca v nedostatku dôvodov a nevysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou žalovaného (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia obmedzil iba na stručné stotožnenie sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie, kde uviedol, že sa „priklonil k argumentácii o nespĺnení ponukovej povinnosti“, a to bez toho, aby sa akýmkoľvek spôsobom zaoberal s konkrétnymi a jednoznačnými námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie (najmä nerešpektovanie dôvodov uvedených v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, nesprávne vyhodnotenie správy spoločnosti Delphi a svedeckých výpovedí Ing. V. a L. K., ako aj rozhodnutia o schválení novej organizačnej schémy z 22. mája 2015), pričom išlo o skutkové tvrdenia a právne argumenty, ktoré boli pre rozhodnutie o odvolaní podstatné a právne významné, teda nedal špecifickú odpoveď a jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

4. Odvolací súd v poradí druhým rozsudkom z 27. októbra 2022 sp. zn. 20CoPr/4/2021 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie opätovne potvrdil a žalobcom 1/ až 3/ (ďalej spolu len „žalobcom“) priznal náhradu odvolacích trov. Urobil tak bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) poukazujúc na to, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Uznesením z 21. septembra 2023 sp. zn. 20CoPr/4/2021 opravil záhlavie rozsudku v označení sp. zn. prvoinštančného opravného uznesenia.

4.1. Odvolací súd najskôr potvrdil, že žaloba bola podaná včas. Následne vychádzal zo skutkového

stavu zisteného dokazovaním, podľa ktorého žalovaný 22. mája 2015 prijal rozhodnutie o organizačnej zmene a schválil novú organizačnú štruktúru. Zo staršej organizačnej schémy však vyplývalo, že u žalovaného existovali štyri pracovné miesta obchodných zástupcov, pričom obsadené boli len tri. Súd zdôraznil, že bolo povinnosťou žalovaného preukázať, že nedisponoval voľným pracovným miestom vhodným pre žalobcov, čo sa mu nepodarilo. Keďže voľné miesto bolo uvedené v organizačnej schéme ako neobsadené, nebolo možné ho považovať iba za formálne.

4.2. Odvolací súd sa zaoberal aj výpoveďami svedkov a ďalšími dôkazmi. Výpoveď konateľa žalovaného, ktorý tvrdil, že spoločnosť ďalšieho obchodného zástupcu nehľadala, označil za účelovú, keďže vedenie spoločnosti malo povinnosť zabezpečiť správnosť organizačnej štruktúry. Rovnako významné bolo zistenie, že na webovej stránke žalovaného bola aj po organizačnej zmene stále zverejnená ponuka pracovného miesta obchodného zástupcu a žalovaný nepožiadaval o jej odstránenie. Tieto okolnosti podľa súdu objektívne vytvárali dojem existencie voľného pracovného miesta, ktorého sa žalobcovia oprávnenne domáhali. Odvolací súd zároveň spochybnil vierohodnosť organizačnej zmeny z 22. mája 2015, keďže tá odstránila pracovné miesta žalobcov aj štvrté miesto obchodného zástupcu, ktoré bolo dovtedy dlhodobo vedené v organizačnej štruktúre. Podľa odvolacieho súdu nemožno organizačné zmeny účelovo využívať na prepustenie „nepohodlných“ zamestnancov pod zámienkou iného výpovedného dôvodu. Zdôraznil tiež, že ide o pracovnoprávny spor so slabšou stranou, pri ktorom je potrebné prihliadať na ochranu zamestnancov pred svojvoľným prepúšťaním.

4.3. Na základe vykonaného dokazovania preto odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný nesplnil svoju ponukovú povinnosť podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej len „ZP“), a teda neboli splnené podmienky pre platné skončenie pracovného pomeru výpoveďou. Zároveň odmietol námietky žalovaného o porušení princípu rovnosti v konaní, keďže prvoinštančný súd podľa jeho názoru vykonal dokazovanie dostatočne a objektívne vyhodnotil všetky predložené dôkazy.

5. Proti tomuto odvolaciemu rozhodnutiu podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením z 24. januára 2024 sp. zn. 7CdoPr/15/2023 tak, že napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení najvyšší súd uviedol, že odvolacím súdom vyslovený záver o nehodnovernosti novej organizačnej štruktúry „vo svetle vyššie uvedených zistení“ je už na prvý pohľad právne nekonformný, pretože nie je dostatočne konkretizovaný, je arbitrárny a nepreskúmateľný (nedostatok dôvodov). Odvolací súd v dovolaní napadnutom svojom ostatnom rozhodnutí síce - na rozdiel od svojho predchádzajúceho rozhodnutia (zrušeného dovolacím súdom; pozri body 2. a 3.) - reagoval na odvolaciu argumentáciu žalovaného (pozri bod 4. a jeho podsúčasť), avšak ťažiskovú otázku novej organizačnej schémy z 22. mája 2015 posúdil celkom zjavne nepreskúmateľným (nedostatočne odôvodneným) spôsobom, na ktoré skutočnosti poukazoval žalovaný aj v podanom dovolaní (bod 5.1.). Na tomto mieste považoval najvyšší súd za podstatné tiež dodať, že odvolací súd sa v ostatnom svojom rozhodnutí (bez nariadenia pojednávania) v podstate bezvýhradne stotožnil s dôvodmi uvedenými prvoinštančným súdom (teda so zisteným skutkovým stavom, ako i dokazovaním a jeho hodnotením), hoci v predchádzajúcom svojom rozhodnutí (tiež bez nariadenia pojednávania), ktoré pre nepreskúmateľnosť bolo najvyšším súdom zrušené, inter alia dával za pravdu žalovanému o nedostatočnej presvedčivosti prvoinštančného rozsudku („treba uznať žalovanému jeho odvolacie dôvody, v ktorých vytýka formálne chyby v rozsudku za opodstatnenú treba uznať aj argumentáciu o nie dostatočnej presvedčivosti rozsudku ... zdá sa preto ... odvolací súd rozumie obrane žalovaného“). Prvoinštančný súd v ostatnom rozsudku novú organizačnú schému považoval za nehodnovernú z dôvodu že (i) „Rozhodnutie malo byť prijaté v Bratislave, pričom žalovaný tam nemá sídlo“. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní konanom dňa 23. novembra 2016 vysvetlil uvedenú zrejmu nesprávnosť, že samotné podklady pripravoval on v Bratislave, kde pôsobí ako advokát a tieto vzorové dokumenty preposielal žalovanému, (ii) „V samotnom rozhodnutí nie je konštatované zrušenie jedného miesta ... obchodného zástupcu“. Podľa vyjadrenia zainteresovaného konateľa zamestnávateľa on nemal žiadnu vedomosť o potrebe ďalšieho obchodného zástupcu a ani prvoinštančný súd vyslovený názor nijako nevysvetlil a právne nezdôvodnil, (iii) „Rozhodnutie bolo zrejme vyhotovené dodatočne“. Prvoinštančný súd okrem vyslovenia (iba) potenciality, vyslovený názor nijako nevysvetlil a právne nezdôvodnil, (iv) „Samotné rozhodnutie čo do svojho obsahu nie je rozhodnutím o organizačnej zmene“. Rovnako tak prvoinštančný súd tento názor nijako nevysvetlil a právne nezdôvodnil. Na strane druhej prvoinštančný súd vychádzal z predchádzajúcej organizačnej schémy (pozn. do 22. mája 2015),

pozostávajúcej iba z tabuľkovej časti (bod 33. odôvodnenia ostatného prvoinštančného rozhodnutia). Odvolací súd tiež poukázal na webovú stránku zamestnávateľa, ktorú spravovala spoločnosť J. SK, s.r.o., kde bol od začiatku, t. j. od roku 2013 vedený inzerát na pracovnú pozíciu obchodného zástupcu a tento bol odstránený až v mesiaci august 2015. Uvedený dôkaz však spochybnil samotný odvolací súd vo svojom prvom zrušujúcom rozhodnutí z 30. novembra 2017 (v zložení až na jedného člena senátu totožnom), keď správne uviedol, že „...bolo potrebné vyrovnať sa s otázkou, či miesto obchodného zástupcu figurovalo iba formálne v schéme pracovných miest zamestnávateľa alebo dané miesto existovalo reálne (t.j. zo strany zamestnávateľa bola potreba takéto miesto obsadiť). Ponukovou povinnosťou ... totiž nemožno zaťažiť zamestnávateľa vo vzťahu k pracovnému miestu, ktoré „existuje“ iba formálne, nakoľko obsadením takéhoto miesta, by sa zamestnanec opätovne stal nadbytočným ... Javí sa, že inzerát bol zverejnený, no miesto 4. obchodného zástupcu nebolo obsadené počas dvoch rokov od jeho zverejnenia až doposiaľ, čo minimálne vyvoláva pochybnosti o reálnej potrebe jeho obsadenia“ (bod 12. odôvodnenia zrušujúceho odvolacieho rozhodnutia). V protirečení a bez vysvetlenia zmeny postoja s týmto názorom odvolací súd (v podstate v totožnom zložení) v ostatnom svojom (potvrdzujúcom) rozhodnutí uvádza, že „[p]okiaľ žalovaný tvrdil, že išlo iba o formálne pracovné miesto obchodného zástupcu, ktoré v skutočnosti neexistovalo, a preto nemohlo byť ani ponúknuté, bolo povinnosťou žalovaného zabezpečiť odstránenie tejto ponuky z webovej stránky, pokiaľ v skutočnosti neuvažoval nad prijatím ďalšieho obchodného zástupcu. Objektívne preto existovali okolnosti, ktoré žalovaný neustrážil a ktoré mohli vyvolávať na strane tretích osôb (vrátane žalobcov) pocit, že je voľné miesto pre obchodného zástupcu. Oznam na webovom sídle na internete mohol u kohokoľvek, obzvlášť u prepustených zamestnancov, akými boli žalobcovia, vyvolať dojem, že takéto miesto voľné je“. (bod 50. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

6. Odvolací súd v poradí tretím (napadnutým) rozsudkom z 15. mája 2025 sp. zn. 22CoPr/3/2024 zmenil rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výrokoch I. až IV. tak, že žalobu zamietol.

6.1. Odvolací súd nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval a doplnil dokazovanie postupom podľa § 384 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Odvolací súd uznal formálne výhrady žalovaného k rozsudku prvoinštančného súdu, avšak výrok je jasný a samotné pochybnosti o forme nie sú dôvodom na jeho zmenu. Predmetom odvolacieho konania bolo po vrátení veci dovolacím súdom opätovne preskúmať správnosť rozsudku, ktorým súd prvej inštancie určil neplatnosť výpovedí a zároveň konštatoval, že nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie žalobcov. Žalovaný v odvolaní nesúhlasil so záverom o nesplnení ponukovej povinnosti a namietal nesprávne vyhodnotenie dôkazov, najmä ohľadom existencie voľného miesta a organizačnej štruktúry.

6.2. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný dal dňa 25. 05. 2015 všetkým trom žalobcom výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP z dôvodu organizačných zmien spočívajúcich v znížení počtu zamestnancov a zrušení ich pracovných miest. Zároveň uviedol, že ich nemôže ďalej zamestnávať ani na kratší čas, ani na inej vhodnej pozícii. Žalobcovia odmietli výpovede prevziať, preto im boli následne doručené poštou. Rozhodnutiami z 22. 05. 2015 žalovaný formálne zrušil pracovné miesta výkonného riaditeľa, manažéra ekonomických činností a ekonóma/účtovníka. Ich agendu plánoval prerozdeliť medzi ostatných zamestnancov alebo zabezpečiť externe. Súčasne schválil novú organizačnú štruktúru, v ktorej už tieto pozície nefigurovali, pričom došlo aj k zníženiu počtu obchodných zástupcov zo štyroch na troch. Súd prvej inštancie považoval výpovede za neplatné, pretože žalovaný nepreukázal splnenie ponukovej povinnosti podľa § 63 ods. 2 ZP. Sporná bola existencia voľného miesta obchodného zástupcu, pričom súd vychádzal z organizačnej štruktúry do 22. 05. 2015, kde bolo jedno z štyroch miest neobsadené.

6.3. Po aplikácii ust. § 63 ods. 1 písm. b) a ods. 2 ZP odvolací súd konštatoval, že z dokazovania vyplýva, že pred vydaním výpovedí mala organizačná schéma žalovaného do 22. 05. 2015 štyri miesta obchodných zástupcov, rovnako ako aktualizovaná schéma predložená žalobkyňou 3/ ku dňu 18. 03. 2015. Súd prvej inštancie však nesprávne uznal, že z tejto schémy vyplýva voľné miesto obchodného zástupcu v rozhodnom období (22. 05. až 25. 05. 2015). Odvolací súd upozorňuje, že predložená schéma sa vzťahuje na obdobie pred účinnosťou novej organizačnej zmeny a nemôže preukazovať stav v rozhodnom období. Písomné rozhodnutie žalovaného z 22. 05. 2015 o schválení novej organizačnej schémy, ktoré súd prvej inštancie neuznal za hodnoverné, bolo podľa odvolacieho súdu relevantné. Podklady pripravoval právny zástupca žalovaného v Bratislave a konateľ nemal vedomosť o potrebe

ďalšieho obchodného zástupcu. Záver súdu prvej inštancie o dodatočnom vyhotovení rozhodnutia a jeho neplatnosti nie je dostatočne odôvodnený ani právne podložený. Odvolací súd poukázal na právny názor najvyššieho súdu uvedený v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/244/2019, podľa ktorého rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene nie je právnym úkonom, ale faktickým úkonom, ktorý slúži len ako hmotnoprávny predpoklad pre skončenie pracovného pomeru; súd tak nesmie skúmať jeho obsah alebo dôvodnosť, ale len overuje, či k rozhodnutiu došlo a či je príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca. Rozhodnutie z 22. 05. 2015 o schválení novej organizačnej štruktúry, ktoré obsahuje pozíciu konateľa pod ktorú je podriadená funkcia referent ekonomických činností, je preto relevantné a hodnoverné. Odvolací súd vyhodnotil, že svedectvo Ing. V. a výpoveď konateľa L. K. potvrdzuje, že organizačná štruktúra zohľadňovala skutočný stav zamestnancov, tri miesta obchodných zástupcov boli obsadené a počet bol postačujúci. Odvolací súd sa preto nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o nehodnovernosti rozhodnutia z 22. 05. 2015 o schválení novej organizačnej štruktúry vynechávajúcej pracovné miesta žalobcov, ako aj štvrté miesto obchodného zástupcu.

6.4. Súd prvej inštancie považoval za dôkaz voľného miesta obchodného zástupcu náhľad webovej stránky žalovaného do augusta 2015 a správu spoločnosti J. SK, s.r.o. Spoločnosť potvrdila, že inzerát na miesto obchodného zástupcu pochádzal z roku 2013 a pri obnove webu v auguste 2015 bol prevzatý zo zálohy, pričom žiadna aktualizácia zo strany žalovaného nebola. Zmena textu nastala až v októbri 2015, ale týkala sa inej pozície. Svedok Q. T., konateľ J., potvrdil, že inzerát bol súčasťou vizuálu stránky od jej spustenia a nešlo o novú alebo aktuálnu ponuku. Odvolací súd zdôraznil, že ponuková povinnosť zamestnávateľa sa vzťahuje len na reálne existujúce pracovné miesto. Formálne alebo neobsadené miesto, ktoré zamestnávateľ nikdy nepotreboval obsadiť, nemožno považovať za voľné pracovné miesto. V prípade žalovaného bolo 4. miesto obchodného zástupcu súčasťou vizuálu webu od roku 2013, ale v skutočnosti nebolo potrebné, ani obsadené.

6.5. Z uvedeného dôvodu odvolací súd konštatoval, že žalovaný splnil ponukovú povinnosť podľa § 63 ods. 2 písm. b) ZP - neexistovalo voľné pracovné miesto obchodného zástupcu, ktoré by mohol žalobcom ponúknuť. Nebolo preukázané, že by existovala žalobcami tvrdená voľná pracovná pozícia obchodného zástupcu a tomu zodpovedalo aj písomné rozhodnutie o novej organizačnej štruktúre z 22. 05. 2015. Zákonná podmienka platného skončenia pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti bola splnená. Keďže odvolací súd rozhodol, že výpovede žalobcom boli platné, nie je dôvod žiadať, aby ich zamestnávateľ ďalej zamestnával, a žaloba bola z tohto dôvodu zamietnutá.

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Žalobcovia navrhli, aby dovolací súd zmenil napadnuté odvolacie rozhodnutie alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietali, že odvolací súd sa pri svojom rozhodovaní neriadil zásadou hodnotenia dôkazov, či už jednotlivito tak ani v ich vzájomných súvislostiach a s tým súviselo aj následné nesprávne vyhodnotenie dôkazov -výpoveď daná žalovaným žalobcom, rozhodnutia o organizačných zmenách, organizačné schémy, správa spoločnosti DelphiSK, výpoveď svedkov T. a K.. Odvolacie námietky žalovaného ako aj dôkazy odvolací súd nevyhodnotil aj v kontexte vyjadrení žalobcov, ktoré jednoznačne vyvrátili tvrdenia žalovaného, pričom týmto postupom zasiahol aj do práva žalobcov na rovnosť zbrani. Uvedeným konaním odvolací súd porušil povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi strán, ktoré jednoznačne mali význam pre rozhodnutie o odvolaní žalovaného. Žalobcovia od počiatku tvrdili, že žalovaný iba predstieral výpovedný dôvod nadbytočnosti, pre ktorý bol so žalobcami skončený pracovný pomer výpoveďou. Samotné konanie pred daním výpovede nasvedčovalo, že žalovaný sa mieni „zbaviť“ žalobcov ako zamestnancov. Zákon vyžaduje, aby organizačná zmena bola skutočným a relevantným dôvodom pre skončenie pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti. S týmito tvrdeniami žalobcov sa odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP vôbec nevysporiadal a to i napriek tomu, že náznakovo sa im odvolací súd venoval vo svojom predchádzajúcom dovolacím súdom zrušenom rozhodnutí. K porušeniu práva na spravodlivý proces podľa dovolateľov došlo tiež prekvapivosťou a nepreskúmateľnosťou právnych záverov odvolacieho súdu, ktorý sa neriadil vlastným právnym názorom vysloveným v skoršom zrušujúcom rozhodnutí. Odvolací súd komplexne ignoroval tvrdenia dovolateľov ako aj povinnosť uviesť z akého dôvodu dospel

k rozdielnemu právnomu názoru než prezentoval vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí. Odvolací súd svoje prekvapivé rozhodnutie založil aj na úplne opačnom vyhodnotení dôkazov (rozhodnutie o organizačnej zmene, výsluch K., V., správa spol. J., organizačných schém) takisto bez akéhokoľvek vysvetlenia tejto absolútnej zmeny. Odvolací súd by mal v takomto prípade zmenu svojho právneho názoru vo svojom novom rozhodnutí riadne odôvodniť, čo odvolací súd v žiadnom bode svojho rozhodnutia nespĺnil. Odvolací súd na vytýčenom pojednávaní dňa 15. 05. 2025 žalobcov o zmene svojho právneho názoru na vec neupozornil a nedal im možnosť sa k novým právnym záverom vyjadriť.

7.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP podľa názoru žalobcov rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky 1/ nielen či v čase dania výpovede existovalo u žalovaného voľné pracovné miesto, na ktoré sa vzťahuje ponuková povinnosť zamestnávateľa. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný splnil ponukovú povinnosť podľa § 63 ods. 2 písm. b) ZP, keďže nebolo preukázané, že existovalo voľné pracovné miesto obchodného zástupcu, ktoré by mohol žalobcom ponúknuť, pričom vychádzal z novej organizačnej štruktúry z 22. mája 2015, podľa ktorej mal žalovaný iba troch obchodných zástupcov. Keďže zamestnávateľ nemal pre žalobcov inú vhodnú prácu, boli podľa odvolacieho súdu splnené podmienky na platné skončenie pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP. V uvedených záveroch sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, keď z dokazovania vyplynulo, že u žalovaného existovali dokonca viaceré voľné miesta pre žalobcov, nielen obchodný zástupca. Ak by žalobcovia prisvedčili pravosti organizačnej schémy žalovaného účinného od 22. 05. 2015 tak aj miesto konateľa, referenta ekonomických činností ako aj manažéra ľudských zdrojov. Odvolacím súdom nesprávne riešenou bola otázka splnenia ponukovej povinnosti zamestnávateľa ako hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede z pracovného pomeru v zmysle § 63 ods. 2 ZP. Z hľadiska ustanovenia § 63 ods. 2 ZP došlo k odklonu odvolacieho súdu od rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1MCdo/5/2009, sp. zn. 2Cdo/198/2010, sp. zn. 5Cdo/72/2010, sp. zn. 3Cdo/261/2007, sp. zn. 1MCdo/5/2009, R 94/1968, sp. zn. 3Cdo/168/2017. V prípade, že voľné pracovné miesto obchodného zástupcu bolo evidované v organizačnej schéme ako neobsadené, nie je možné usúdiť, že by neexistovalo a že by u zamestnávateľa neexistovala potreba jeho obsadenia. Žalovaný nepredložil žiadne rozhodnutie o organizačnej zmene spočívajúcom v zrušení miesta obchodného zástupcu, ktoré figurovalo aj v predloženej organizačnej schéme, ktorá podľa jeho tvrdenia mala byť platná do 22. 05. 2015. To znamená, že k zrušeniu tohto pracovného miesta nedošlo a ostalo naďalej voľné. Z organizačnej schémy (podľa tvrdení žalovaného) účinnej od 22. 05. 2015 vyplýva, že pracovné miesto „výkonného riaditeľa“, ktoré vykonával žalobca 1/ nahradilo pracovné miesto s názvom konateľ spoločnosti, t. j. došlo len k premenovaniu funkcie. V priebehu konania toto tvrdenie žalobcov spochybnené žalovaným nebolo. Je jednoznačné, že u žalovaného existovalo i voľné pracovné miesto s názvom „konateľ“ - žalovaný nikdy nespochybnil, že by sa jednalo o pracovné miesto, ktoré by bolo niekým obsadené, a teda ani to že by bolo ponúknuté žiadnemu zo žalobcov. Z predloženej organizačnej schémy žalovaným zo dňa 22. 05. 2015 ďalej vyplýva, že v tom čase existovalo v spoločnosti i voľné pracovné miesto referent ekonomických činností, pričom toto pracovné miesto nebolo nikdy zrušené. Túto pozíciu do 22. 05. 2015 vykonávala Ing. T. V., ktorá dňa 22. 05. 2015 uzavrela so žalovaným Dohodu o skončení pracovného pomeru. To znamená, že žalobcovia neboli v čase dania výpovede ani fiktívnych organizačných zmien nadbytoční, keďže po prijatí rozhodnutia o organizačných zmenách pred podaním výpovede zamestnankyňa Ing. V. sa dohodla na skončení pracovného pomeru, čím sa počet pracovných miest a zamestnancov sa vyrovnal a teda akákoľvek fiktívna nadbytočnosť prestala byť daná. Dovolatelia podotkli, že z výpovedí štatutárneho zástupcu žalovaného ako aj z predložených listinných dokladov vyplýva, že dňa 15. 06. 2015 bolo vytvorené aj ďalšie pracovné miesto a to pracovné miesto manažéra ľudských zdrojov, ktoré bolo obsadené G. V. Podľa predloženej náplne práce manažéra ľudských zdrojov zo dňa 15. 06. 2015, táto bola totožná s pracovnými náplňami žalobcov. Z uvedeného taktiež vyplýva, že nebola splnená podmienka nadbytočnosti žalobcov. Správne mal uvedenú otázku odvolací súd posúdiť tak, že žalovaný nepreukázal splnenie zákonnej podmienky pre platné skončenie pracovného pomeru so žalobcami z výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP, t. j. splnenie ponukovej povinnosti žalobcom, keďže u neho v čase výpovede nielenže existovalo voľné pracovné miesto obchodného zástupcu, ale aj pracovné miesto konateľa a referenta ekonomických činností. Rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky 2/ „či boli splnené predpoklady platnosti výpovede 1) existencia organizačnej zmeny, 2) nadbytočnosti zamestnanca a 3) príčinnej súvislosti medzi nim, či bolo alebo nebolo rozhodnutie o organizačných

zmenách prijaté účelovo len s cieľom podania výpovede konkrétnemu zamestnancovi bez toho, aby objektívne zanikla potreba vykonávať jeho prácu". Odvolací súd uviedol, že z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že nebolo preukázané, že by existovala žalobcami tvrdená voľná pracovná pozícia obchodného zástupcu a tomu zodpovedalo aj písomné rozhodnutie o novej organizačnej štruktúre zo dňa 22. 05. 2015 ako interné rozhodnutie, ktorým bola určená organizačná štruktúra pracovných miest žalovaného s tromi obchodnými zástupcami, z ktorej sa vychádzalo aj v čase, kedy bola žalobcom daná výpoveď podľa § 63 odsek 1 písmeno b) ZP pre nadbytočnosť. Ak zamestnávateľ nemá v mieste výkonu práce pre zamestnanca žiadnu alebo žiadnu vhodnú prácu, ponukovú povinnosť splniť nemôže. Zo strany žalovaného tak bola splnená zákonná podmienka pre platné skončenie pracovného pomeru so žalobcami z výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP. Odvolací súd sa v tejto otázke odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu reprezentovanej rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 6Cz/49/68, sp. zn. 2Cdo/160/2011, sp. zn. 9CoPr/7/2022, sp. zn. 5Cdo/42/2010, sp. zn. 4Cdo/178/2008, sp. zn. 8Cdo/70/2019. Žalovaný a Ing. V. dňa 22. 05. 2015 t. j. v deň kedy mal žalovaný prijať rozhodnutie o organizačnej zmene, t. j. pred daním výpovede žalobcom uzavrela dohodu o skončení pracovného pomeru, pričom jej miesto nebolo ani podľa organizačnej štruktúry predloženej žalovaným zrušené. Taktiež po podaní výpovede žalobcom žalovaný vytvoril dňa 15. 06. 2015 nové pracovné miesto - manažéra ľudských zdrojov, ktoré obsadil G. V. Podľa predloženej náplne práce manažéra ľudských zdrojov zo dňa 15. 06. 2015, táto bola totožná s pracovnými náplňami žalobcov t. j. nemožno ustáliť, že by žalobcovia boli nadbytoční a výkon ich práce pre žalovaného nepotrebný. Žalovaný nepreukázal jednak, že by organizačnou zmenou len nepredstieral jej prijatie za účelom zbavenia sa žalobcov, ale ani účel rozhodnutia o organizačných zmenách ako ani nadbytočnosť zamestnanca, a ani príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcov, na čo však odvolací súd nereflektoval a v tomto smere ani vec neposudzoval. Rozhodnutie o organizačnej zmene nebolo ani prijaté nadpolovičnou väčšinou konateľov, bolo podpísané len jedným konateľom p. K., pričom ku dňu 22. 05. 2015 konateľmi spoločnosti boli p. K., p. O. a aj p. P. Správne mal uvedenú otázku odvolací súd posúdiť tak, že neboli naplnené podmienky pre platnosť výpovede z dôvodu nadbytočnosti, nakoľko absentovala príčinná súvislosť medzi nadbytočnosťou a rozhodnutím o organizačnej zmene, keďže žalovaný len účelovo predstieral organizačné opatrenie za účelom rozviazania pracovného pomeru so žalobcami. Rozhodnutie o organizačnej zmene sledovalo iné ciele, ako je zvýšenie efektivity práce, a to zbavenie sa zamestnancov žalobcov, a preto príčinná súvislosť nie je naplnená a výpoveď daná žalobcom je neplatná.

8. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie ako neprípustné odmietnuť alebo ako nedôvodné zamietnuť a priznať mu náhradu dovolacích trov. Podľa žalovaného rozsudok dovolacieho súdu je jediným logickým a racionálnym následkom prebiehajúceho súdneho konania a v ňom vykonaného komplexného dokazovania. Odvolací súd sa pritom v odôvodnení rozsudku vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal s hodnotením dôkazov ako aj relevantnými zmenami, čo do prijatých skutkových ako aj právnych záverov, preto argumentácia žalobcov o domnelej prekvapivosti a nepreskúmateľnosti záverov dovolacieho súdu neobstojí. Žalobcovia pri podstatnej časti argumentácie v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP rozoberajú výslovne otázky týkajúce sa skutkového stavu veci, hodnotenia dôkazov. Žalobcovia absolútne odmietajú prijať skutkové zistenia dovolacieho súdu a umelo sa ich snažia subsumovať pod nesprávne právne posúdenie veci a nelegitímne tak založiť prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Z obsahu dovolania nevyplýva v čom má nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom spočívať ani od akých právnych záverov ustálených dovolacím súdom sa mal odvolací súd odkloniť. Žalovaný sa rovnako nestotožňuje s tým, že otázka existencie organizačnej zmeny, nadbytočnosti zamestnanca a účelovosti prijatia organizačnej zmeny by mohla mať charakter právnej otázky, keďže sa jedná výlučne o otázku skutkovú, ktorej zodpovedanie môže poskytnúť výlučne vykonané dokazovanie, nie však právne posúdenie veci ako následná činnosť súdu.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok dovolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že

dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. V danom prípade žalobcovia vyvodili prípustnosť podaného dovolania (aj) z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti (bod 3.1).

14. Žalobcovia v podstatnom odôvodnili prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP tým, že odvolací súd (i) nedostatočne a nepreskúmateľne odôvodnil napadnuté rozhodnutie, (ii) nesprávne hodnotil dôkazy, (iii) a prekvapivo rozhodol (bod 7.1.).

15. Podľa žalobcov je rozhodnutie odvolacieho súdu nedostatočne odôvodnené, pretože súd nevysvetlil podstatné dôvody rozhodnutia, neuviedol, prečo neprijal argumenty žalobcov, rozhodnutie je vnútorné rozporné alebo nepresvedčivé. Konkretizovali, že zákon vyžaduje, aby organizačná zmena bola skutočným a relevantným dôvodom pre skončenie pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti, pričom s týmito tvrdeniami žalobcov sa odvolací súd nevysporiadal. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, bez zákonných náležitostí vyžadovaných v § 387 ods. 3 CSP.

16. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

16.1. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16.2. V zmysle vyššie uvedeného rovnako tak v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

16.3. Z § 388 CSP vyplýva, že odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16.4. Možnosť zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie je vlastnosťou apelačného opravného systému, vrátane systému neúplnej apelácie, na ktorom je založené odvolacie konanie v sporovom konaní. Pokiaľ nie je možné rozhodnutie potvrdiť, pretože odvolanie je úplne alebo sčasti dôvodné a zároveň nie sú dané dôvody na zrušenie rozhodnutia, je povinnosťou odvolacieho súdu preskúmať skutkovú a stránku veci a meritórne rozhodnúť.

16.5. Podľa § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

16.6. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľov, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v tom, že odvolací súd nedal odpovede na podstatné argumenty žalobcov resp. že odvolacie rozhodnutie je nepreskúmateľné. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd predovšetkým vychádzal z intencií zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu v danej veci sp. zn. 7CdoPr/15/2023 z 24. januára 2024, na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie.

16.7. Odvolací súd pri preskúmaní právneho posúdenia, rešpektujúc uvedené zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu v danej veci, po zopakovaní dokazovania došiel k zmene právneho posúdenia a

vyhodnotil argumentáciu žalovaného ako dôvodnú. Odvolací súd uzavrel, že žalovaný splnil ponukovú povinnosť, keďže nebola preukázaná existencia voľného pracovného miesta vhodného pre žalobcov, a preto boli splnené podmienky na platné skončenie pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP. Dovolací súd je názoru, že myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry, obsahuje zrozumiteľné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenené, ustanovenia, ktoré súd na vec aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Dovolatelia preto nedôvodne argumentovali tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné).

16.8. Najvyšší súd konštatuje, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí podrobne a systematicky riešil všetky podstatné otázky, ktoré vyplynuli z odvolania žalovaného. Odvolací súd v odôvodnení najprv uviedol skutkový stav, ktorý považoval za rozhodujúci, a to konkrétne, že žalovaný ako zamestnávateľ dňa 25. 05. 2015 dal žalobcom výpovede z pracovného pomeru s odôvodnením, že došlo k organizačným zmenám podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP, v dôsledku ktorých boli zrušené ich pracovné miesta. V tejto súvislosti odvolací súd podrobne zhrnul obsah rozhodnutí žalovaného o organizačných zmenách zo dňa 22. 05. 2015, vrátane rozhodnutia o schválení novej organizačnej štruktúry, v ktorej už nefigurovali pracovné miesta žalobcov. Odvolací súd sa následne zaoberal vykonaným dokazovaním, ktorého výsledky považoval za relevantné pre rozhodnutie veci. Odôvodnenie obsahuje konkretizáciu listinných dôkazov a výpovedí svedkov, pričom odvolací súd zároveň vysvetlil, aký význam jednotlivým dôkazom prisúdil a z akých dôvodov nepovažoval niektoré dôkazy, napríklad inzerát z webovej stránky žalovaného, za preukázanie reálnej potreby obsadenia štvrtého miesta obchodného zástupcu. Odvolací súd sa podrobne a komplexne vyjadril aj k podstatným námietkam dovolateľov. V odôvodnení upozornil, že záver súdu prvej inštancie o nutnosti ponukovej povinnosti vychádzal zo staršej organizačnej štruktúry, ktorá bola účinná do 22. 05. 2015, a že tento záver nezodpovedá rozhodnému obdobiu od 22. 05. 2015 do 25. 05. 2015. Odvolací súd vysvetlil, prečo uvedený záver prvoinštančného súdu považuje za nelogický a prečo naopak uznáva, že rozhodnutia žalovaného a nová organizačná schéma musia byť posudzované v kontexte rozhodného obdobia. V odôvodnení odvolacieho rozhodnutia sú následne explicitne uvedené aj právne dôvody, z ktorých odvolací súd vyvodil svoj záver. Odvolací súd poukázal na právny názor najvyššieho súdu vyslovený v uznesení sp. zn. 4Cdo/244/2019 zo dňa 29. 04. 2020, podľa ktorého rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene nie je právny úkon v zmysle hmotného práva, ale faktický úkon, a súd ho môže skúmať len z hľadiska toho, či k rozhodnutiu skutočne došlo a či je medzi ním a nadbytočnosťou zamestnanca príčinná súvislosť. Odvolací súd následne aplikoval túto právnu koncepciu na zistený skutkový stav a vysvetlil, prečo zistenia dokazovania považoval za rozhodujúce pri posudzovaní platnosti skončenia pracovného pomeru so žalobcami. Odvolací súd ďalej explicitne uviedol, že sa riadil intenciou zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu v sp. zn. 7CdoPr/15/2023 z 24. januára 2024 a preto nariadil nové pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie postupom podľa § 384 ods. 1 a 2 CSP. Tento postup bol v odôvodnení jasne vysvetlený, ako aj to, prečo boli určité dôkazy považované za hodnoverné a iné za irelevantné. Odvolací súd potom zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti a právne dôvody viedli k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie, a aký právny význam prikladal jednotlivým dôkazom a argumentom strán. Odôvodnenie obsahuje nielen výsledky dokazovania a ich vyhodnotenie, ale aj príslušné ustanovenia Zákonníka práce, z ktorých súd vyvodil svoje závery, ako aj odôvodnenie, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za nesprávne v kľúčových bodoch. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že odvolací súd splnil svoju povinnosť riadne odôvodniť rozhodnutie v zmysle § 393 ods. 2 CSP, keď odôvodnil nielen skutkový a právny stav, poskytol dostatočné vysvetlenie, prečo dospel k rozhodnutiu, ktoré viedlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie a k zamietnutiu žaloby. Argumentácia dovolateľov, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné, nie je opodstatnená. Odvolacie rozhodnutie je úplné, presvedčivé a obsahovo konzistentné.

16.9. Dovolatelia v podstatnom uvádzajú, že organizačná zmena musí byť skutočným a relevantným dôvodom na skončenie pracovného pomeru a že odvolací súd sa s týmto údajne nevysporiadal. Takéto tvrdenie však neodráža obsah odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky relevantné okolnosti organizačnej zmeny, posúdil jej vplyv na pracovné miesta a dôvody

skončenia pracovného pomeru a jasne vysvetlil, prečo zmenu považoval za dostatočný zákonný dôvod. Taktiež dovolatelia neopodstatnene poukazyvali na porušenie § 387 ods. 3 CSP, ktoré sa týka obsahu potvrdzujúceho rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom odvolací súd rozhodol zmeňujúcim rozsudkom podľa § 388 CSP. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá.

16.10. V reakcii na dovolacie argumenty žalobcov najvyšší súd zároveň upriamuje pozornosť dovolateľov, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľov, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobcovia preto neopodstatnene namietali, že im odvolací súd aj nedostatočným či nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné pripomenúť, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

17. Z pohľadu vyhodnotenia dokazovania dovolatelia namietajú, že niektoré listinné dôkazy či svedectvá neboli dostatočne zohľadnené a že odvolací súd údajne nesprávne vyvodil právne závery zo zistených faktov. Dovolatelia konkrétne uvádzajú, že odvolací súd sa pri svojom rozhodovaní o odvolaní žalovaného, neriadil zásadou hodnotenia dôkazov či už jednotlivito tak ani v ich vzájomných súvislostiach a s tým súviselo aj následné nesprávne vyhodnotenie dôkazov - výpoveď daná žalovaným žalobcom, rozhodnutia o organizačných zmenách, organizačné schémy správa spoločnosti J., s.r.o, výpoveď svedkov T. a K.,... dôkazy odvolací súd nevyhodnotil aj v kontexte vyjadrení žalobcov, ktoré jednoznačne vyvrátili tvrdenia žalovaného, pričom týmto postupom zasiahol aj do porušenia práva žalobcov na rovnosť zbraní.

17.1. Najvyšší súd pripomína, že dokazovanie je významnou časťou civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.).

17.2. Voľné hodnotenie dôkazov sa opiera o povinnosť súdu vyhodnotiť všetky vykonané dôkazy bez zreteľa na to, či potvrdzujú, alebo vyvracajú tvrdenia účastníkov, a v neposlednom rade tiež o zásady formálnej logiky. Zásada voľného hodnotenia dôkazov však má svoje limity. Súd je totiž pri hodnotení dôkazov viazaný skutkovým stavom veci, a teda nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (III. ÚS 332/09).

17.3. Dovoláním možno napadnúť len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení

skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

17.4. Zároveň dovolací súd konštatuje, že ust. § 442 CSP dovolaciemu súdu nebráni, v preskúmaní logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov, ktoré je súčasťou práva na spravodlivý proces (III. ÚS 104/2022).

17.5. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však vyplýva, že dokazovanie bolo vyhodnocované komplexne a vo vzájomných súvislostiach. Odvolací súd porovnal organizačné schémy predložené stranami (č. l. 113 a 227 spisu) a zhodnotil ich zhodný obsah v tom, že uvádzali tri pracovné miesta obchodných zástupcov. Zároveň sa zaoberal aj písomným rozhodnutím zo dňa 22. 05. 2015, ktoré nepovažoval za nevhodné, ale naopak ho vyhodnotil ako relevantný interný akt zamestnávateľa určujúci organizačnú štruktúru v rozhodnom období. Pokiaľ ide o svedecké výpovede, odvolací súd ich nehodnotil izolovane, ale vo vzťahu k listinným dôkazom. Výpoveď svedkyne Ing. V. potvrdzovala existenciu organizačnej štruktúry s tromi obchodnými zástupcami a výpoveď konateľa K. bola posúdená v kontexte dlhodobo ustáleného stavu počtu obchodných zástupcov, ktorý podľa súdu nevykazoval potrebu rozšírenia. Odvolací súd teda nevychádzal iba z jednej výpovede, ale z ich konfrontácie s organizačnými dokumentmi. Rovnako dôkazy týkajúce sa webovej stránky a správy spoločnosti J. SK, s.r.o. boli hodnotené v súvislosti. Odvolací súd vychádzal zo zistenia, že inzerát na pozíciu obchodného zástupcu bol súčasťou webovej stránky už od roku 2013 a jeho prítomnosť pretrvávala aj po obnovení stránky zo zálohy, pričom nebola preukázaná aktívna vôľa žalovaného obsadiť štvrté miesto. Z toho vyvodil, že samotná existencia nezmeneného inzerátu nepreukazuje reálnu potrebu obsadenia pracovného miesta v rozhodnom období. Na základe uvedeného odvolací súd spojil jednotlivé dôkazy do jedného logického celku, pričom vyhodnotil ich vzájomnú súladnosť a vierohodnosť. Jeho skutkový záver o neexistencii voľného pracovného miesta tak nevznikol z izolovaného hodnotenia jednotlivých dôkazov, ale z ich vzájomnej konfrontácie, a preto nemožno hovoriť o porušení zásady voľného hodnotenia dôkazov ani o jej svojvoľnom uplatnení. Takýto postup nevykazuje znaky nelogickosti, svojvôle ani extrémneho nesúladu medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými závermi.

18. Dovolatelia ďalej uvádzajú, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní žalovaného porušil zásadu prekvapivosti. Podľa dovolateľov odvolací súd pri zohľadňovaní skutkových a právnych okolností oprel svoje rozhodnutie o skutočnosti a právne závery, ktoré neboli predmetom odvolacieho konania resp. ktoré dovolatelia nepredložili a nemali s nimi možnosť riadne sa oboznámiť. Konkrétne namietajú, že odvolací súd pri vyhodnocovaní organizačných zmien a ich vplyvu na skončenie pracovného pomeru použil interpretácie a závery, ktoré podľa dovolateľov predstavovali novú argumentačnú bázu, a zároveň zohľadnil zrušujúce rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7CdoPr/15/2023, ktoré nebolo predmetom pôvodného odvolacieho konania. Dovolatelia tvrdia, že týmto postupom sa rozhodnutie odvolacieho súdu stalo pre nich neočakávaným a neprístupným z hľadiska možnosti adekvátne reagovať na nové podklady či závery.

18.1. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že

proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné (viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018, sp. zn. 7Cdo/1/2018).

18.2. Za prekvapivé rozhodnutie nemožno považovať také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je založené na aplikácii toho istého zákonného ustanovenia, ktoré aplikoval súd prvej inštancie, avšak s tým rozdielom, že odvolací súd zo správne zisteného skutkového stavu dospeje k odlišnému právnemu záveru ohľadne naplnenia zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu. Civilné sporové konanie je kontradiktórnym konaním, v ktorom žalobca tvrdí a preukazuje dôvodnosť podanej žaloby a žalovaný jej dôvodnosť popiera a vyvracia. To znamená, že obidve sporové strany poznali obidve možné alternatívy riešenia ich sporu a mali možnosť argumentovať nielen vo svoj prospech, ale aj zaujať stanovisko, prečo argumenty protistrany považujú za neopodstatnené a nespôsobilé privodiť protistrane úspech v spore.

18.3. Dovolací súd upozorňuje, že tvrdenia dovolateľov o prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu nie sú dôvodné. Odvolací súd pri posudzovaní odvolania žalovaného vychádzal z podkladov predložených stranami v konaní, vrátane všetkých relevantných dôkazov, pričom všetky dôkazy boli predložené stranám včas a dovolatelia mali možnosť sa k nim vyjadriť, čo potvrdzuje dodržanie zásady rovnosti zbraní a práva na prejednanie veci. Odvolací súd sa pritom riadil aj rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 7CdoPr/15/2023, avšak jeho použitie nepredstavovalo novú argumentačnú bázu, ani nebolo z hľadiska dovolateľov „prekvapením“. Išlo o vyjadrenie zásadného právneho rámca, ktorý mal byť zohľadnený pri posudzovaní a vyhodnocovaní odvolania, pričom odvolací súd súčasne umožnil stranám, aby sa k týmto právnym otázkam vyjadрили. Týmto postupom odvolací súd nezasiahol do práva žalobcov na prejednanie veci, neprerušil zásadu kontradiktórnosti ani rovnosť zbraní a žiadna nová skutočnosť či právny záver nebol dovolateľom predložený tak, aby predstavoval prekvapivý alebo neočakávaný podklad.

18.4. Dovolatelia namietajú, že odvolací súd mal upozorniť strany sporu na zmenu právneho názoru. V tejto súvislosti treba však zdôrazniť, že odvolací súd nariadil vo veci pojednávanie a postupoval v súlade s predchádzajúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorý zrušil rozhodnutie a vrátil vec na nové prejednanie. V kontexte takto nariadeného pojednávania strany mohli očakávať, že súd pri meritórnom rozhodovaní môže dospieť k odlišným záverom než v pôvodnom rozhodnutí. Odvolací súd pritom vykonal riadne dokazovanie, analyzoval všetky relevantné dôkazy vrátane výpovedí svedkov, dokumentov o organizačných zmenách, organizačných schém a stanovísk strán, a vyvodil z nich právne závery, ktoré jasne odôvodnili zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Strany mali plnú možnosť reagovať na zistené skutočnosti a dôkazy a nemohli byť prekvapené výsledkom, keďže zmena rozhodnutia bola priamo dôsledkom riadneho a úplného hodnotenia dokazovania a právnych otázok súdom.

19. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobcovia neopodstatnene namietali nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie im patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

20. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

21. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

22. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

23. Dovolací súd vo vzťahu k označenému dovolaciemu dôvodu zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Pre korektné vymedzenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení je nutné, aby dovolateľ uviedol právne posúdenie (právny názor), ktoré pokladá za nesprávne, a súčasne vymedzil, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Inými slovami je dovolateľ povinný v prvom rade vymedziť otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (čoho sa týkalo nesprávne právne posúdenie), a za druhé musí dať odpoveď na túto otázku, ktorú považuje za správnu (teda uviesť, ako ju mal odvolací súd správne posúdiť).

25. Dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, tak ako ich uviedol dovolateľ. Naznačená viazanosť má dve roviny. V prvom rade negatívnu, t. j. že nemôže ex offio posudzovať sám tie vady, ktoré dovolateľ neuviedol. V druhom rade pozitívnu, t. j. že sa dovolací súd musí vysporiadať a zaoberať so všetkými vymedzenými dôvodmi.

26. Zákonným limitom na posudzovanie obsahu podaného dovolania je § 440 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu ich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022. s. 1616 - 1620.).

27. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne (II. ÚS 277/2021). Ústavný súd pri preskúmaní rozhodnutí odvolacieho súdu z pohľadu posudzovania obsahu dovolania vyslovil, že úlohou najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho je pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 15/2021, IV. ÚS 253/2024), ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany (III. ÚS 278/2022). Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc (III. ÚS 580/2021, III. ÚS 198/2022). Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky. Proti nadmernému formalizmu pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov civilného konania sa ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vymedzuje (II. ÚS 135/04, III. ÚS 564/2021). V tejto myšlienkovvej línii konštatuje, že procesný predpis (Civilný sporový poriadok) nevyžaduje, aby dovolací dôvod bol označený aj konkrétnym číslom paragrafu (§ 420, resp. § 421). Naopak, z § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP vyplýva spôsob, akým je potrebné konkrétny dovolací dôvod vymedziť.

28. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá vymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

28.1. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach

účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

29. V tomto kontexte aj ústavný súd vyžaduje, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť; preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky. V náleze I. ÚS 51/2020 ústavný súd výslovne uviedol, že „povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom.“

30. Pokiaľ dovolanie neobsahuje jasné a určité vymedzenie dovolacích dôvodov, nie je možné preskúmať, v čom mal odvolací súd pochybiť. Absencia takejto konkretizácie znemožňuje dovolaciemu súdu vykonať meritórny prieskum, keďže by tým prekročil hranice viazanosti dôvodmi dovolania. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že zákonom stanovená povinnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sa prejavuje aj v povinnosti prispôbiť dovolaciu argumentáciu osobitnému charakteru dovolacieho konania.

31. Dovolanie podané podľa § 4201 ods. 1 písm. a) CSP vymedzené otázkou 1/ nielen či v čase dania výpovede existovalo u žalovaného voľné pracovné miesto, na ktoré sa vzťahuje ponuková povinnosť zamestnávateľa. (bod 7.2.) síce uvádza rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sa týkajú ponukovej povinnosti zamestnávateľa podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce, avšak nešpecifikuje, v čom má byť rozhodnutie odvolacieho súdu v rozpore s citovanou judikatúrou. Dovolanie pre riešenie právnej otázky tak zostáva opisné a chronologické, bez jasného prepojenia medzi skutkovými okolnosťami, rozhodnutím odvolacieho súdu a právnymi dôsledkami. Podľa názoru dovolacieho súdu absentuje explicitné právne posúdenie, ktoré by dovolaciemu súdu umožnilo presne určiť, prečo rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá ustálenej praxi. Chýba akákoľvek podrobnejšia analýza citovanej judikatúry, predovšetkým vymedzenie právnych záverov použiteľných na posudzovanú vec, ako aj objasnenie, v čom konkrétne sa mal odvolací súd od týchto záverov odchýliť. Z tohto dôvodu dovolanie nie je dostatočne konkretizované a neposkytuje dovolaciemu súdu jasný základ na posúdenie odchýlky od ustálenej judikatúry, a teda ani na rozhodnutie o jeho opodstatnenosti.

32. Podľa dovolateľov rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky 2/ „či boli splnené predpoklady platnosti výpovede 1) existencia organizačnej zmeny, 2) nadbytočnosti zamestnanca a 3) príčinnej súvislosti medzi nim, či bolo alebo nebolo rozhodnutie o organizačných zmenách prijaté účelovo len s cieľom podania výpovede konkrétnemu zamestnancovi bez toho, aby objektívne zanikla potreba vykonávať jeho prácu“(bod 7.2.). Dovolací súd po odkaze na body 20. až 30. tohto odôvodnenia uvádza, že dovolatelia aj vo vzťahu k nastolenej právnej otázke 2/ síce označili viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré majú predstavovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, avšak neuviedli, v čom konkrétne spočíva odklon napadnutého rozhodnutia od právnych záverov vyjadrených v týchto rozhodnutiach. Absentuje akákoľvek bližšia analýza citovanej judikatúry, najmä identifikácia právnych záverov, ktoré by boli aplikovateľné na posudzovaný prípad, ako aj vysvetlenie, akým spôsobom sa mal odvolací súd od týchto záverov odchýliť. Dovolatelia zároveň neuvádzajú ani relevantnú právnu úpravu, ktorej nesprávny výklad alebo aplikáciu by bolo možné dovolaciemu súdu vytýkať. Ich argumentácia podľa názoru dovolacieho súdu postráda základné náležitosti dovolania smerujúce k preukázaniu jeho prípustnosti. Z obsahu dovolania (bod 7.2.) je zrejmé, že dovolatelia v skutočnosti namietajú najmä nesprávnosť skutkových zistení a hodnotenia dôkazov dovolacím súdom,

keď polemizujú s jeho závermi o existencii organizačnej zmeny, nadbytočnosti zamestnancov a príčinnej súvislosti medzi týmito skutočnosťami. Takto formulované námietky však smerujú výlučne do skutkovej roviny veci. Dovolací súd pritom nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, ani prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na riešenie právnych otázok, nie na revíziu skutkového stavu. Samotný nesúhlas dovolateľov so skutkovými závermi odvolacieho súdu preto prípustnosť dovolania nezakladá. Posúdenie, či organizačná zmena bola reálna alebo účelová, záviselo od výsledkov dokazovania a hodnotenia vykonaných dôkazov, teda od skutkových zistení, nie od riešenia právnej otázky.

32.1. Za týchto okolností ide o dovolanie, ktoré v tejto časti nespĺňa predpoklady prípustnosti podľa Civilného sporového poriadku, keďže dovolateľmi nastolená otázka nemá charakter právnej otázky v zmysle účelu dovolacieho konania, ale v podstatnom predstavuje len polemiku so skutkovými závermi odvolacieho súdu.

33. Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní. Relevantný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na to základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“.

34. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

35. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobcov podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.